MAJANDUS- JA
KOMMUNIKATSIOONI-
MINISTEERIUM

Hr Jüri Kõrge
Peakontrolör

Teie 09.02.2004 nr 2-7.1-TR/04/186
Meie/6.03.2004 nr 7-1-7/1824

Infotehnoloogia hangete korraldus

Austatud härra Kõrge

Majandus- ja kommunikatsiooniministeerium, tutvunud Riigikontrolli kontrollaruandega „Infotehnoloogia süsteemide, tarkvaratoodete ja -teenuste hangete korraldus", esitab vastuseks järgmised seisukohad:

- Peame vajalikuks kehtestada riigiasutustele kohustus kooskõlastada olulisemate IT-alaste riigihangete dokumentatsioon Riigi Infosüsteemide Arenduskeskuses. Riigikontrolli aruandes on toodud ka põhjused, miks IT-alased riigihanked vajavad spetsiifilisemat lähenemist, seetõttu peame vajalikuks ja võimalikuks kehtestada IT-alaste riigihangete korralduse reguleerimiseks Riigihangete seadust täiendav rakendusakt analoogselt ehitusalaste riigihangete eeskirjaga. Samuti peame vajalikuks jätkata RIA tegevust IT-alaste riigihangete läbiviijana. Riigiasutustele jääks seejuures valikuvabadus, kas viia riigihangete menetlus läbi ise või kasutada RIA teenuseid.
- Peame vajalikuks ja võimalikuks IT-alaste riigihangete korralduse reguleerimise käigus töötada välja kriteeriumid, millised IT-lased riigihanked kuuluvad RIA poolt hindamisele. Samuti tuleb reguleerida hindamisele järgnev riigihangete dokumentatsiooni kooskõlastuse protsess.
- Majandus- ja kommunikatsiooniministeerium ei pea praegusel hetkel vajalikuks IT-alaste hangete jaoks tunnustatud pakkujate nimekirjade koostamist, kuna see seaks IT-teenuste turul tegutsejatele asjatuid piiranguid. Arvame, et IT-alaste riigihangete korralduse täpsem reguleerimine ning korrastamine vähendab edaspidi ka pakkujate kvalifitseerimisega seotud riske.
- Peame vajalikuks sätestada olulisemate IT-arendustööde projektikeskse finantseerimise põhimõte. Selline lähenemine aitaks maandada IT arendustööde järjepidevusega seotud riske ning looks vahendi riigile olulisemate infosüsteemide arendustööde paremaks juhtimiseks. Lisaks sellele peame vajalikuks Riigi Infosüsteemide Arenduskeskuse esindajate osalemist olulisemate arendusprojektide juhtrühmades. Vastavate ettepanekutega on Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium korduvalt pöördunud Vabariigi Valitsuse ja Rahandusministeeriumi poole.

Riigikontrolli aruande lisas 3 audiitor R. Harjo poolt tõstatatud küsimused on suures osas Riigikontrolli ettepanekuid toetavad ja täpsustavad. Peame vajalikuks arvestada R. Harjo ettepanekuid IT-alaste riigihangetega ning IT-arendustööde finantseerimisega seotud

Harju 11
15072 Tallinn
Reg kood 70003158

telefon: (0) 625 6304
faks: (0) 631 3660

info@mkm.ee
www.mkm.ee

RIIGIKONTROLL
Kuupäev 17.03.04 Reg nr 2-7.1-TR/04/186-2
008088

regulatsioonide koostamisel. R. Harjo tõstatab aga ka laiema probleemistiku, tehes ettepaneku kogu infosüsteemide planeerimise, finantseerimise, hankimise ja evitamise ahela korrastamiseks.

- MKM peab väga oluliseks lisaks IT-alaste riigihangete korraldusele üle vaadata kõik riigi infosüsteemide elutsükli protsessid vastavalt standardile EVS-ISO/IEC 12207:1998 "Infotehnoloogia. Tarkvara elutsükli protsessid", millele ka Riigikontrolli aruandes on korduvalt viidatud. Arvame, et ainult sellise laiema ülesande lahendamise kaudu on võimalik efektiivselt lahendada Riigikontrolli aruandes tõstatatud IT-alaste riigihangete korralduse probleemid. Seejuures ei pea me otstarbekaks alustada nimetatud standardi kohest rakendamist riigi IT valdkonnas, vaid teeme teistele ministeeriumidele ettepaneku igati soodustada riigiasutuste vabatahtlikku koostööd riigi infosüsteemide arendusprotsesside parendamisel ning vastava hea tava kujundamisel. MKM arvates peaks Riigi Infosüsteemide Arenduskeskus olema kompetentsikeskuseks, kus koostöös teiste riigiasutustega ning toetudes rahvusvahelistele standarditele ja teiste riikide avaliku sektori kogemustele kujundatakse IT arendustööde head tava riigis. RIA ülesandeks oleks seejuures ka riigiasutuste abistamine IT-alase hea tava evitamisel ning järelevalve riigi jaoks oluliste IT-projektide üle.

Lugupidamisega

Meelis Atonen
Minister

Marika Priske
Kantsler

Ivo Koppelmaa 693 8233

012664

RAHANDUSMINISTEERIUM

Hr Jüri Kõrge
Riigikontroll

Teie 09.02.2004 nr 2-7.1-TR/04/198

Meie 12.03.2004 nr X-2/2029

Infotehnoloogia hangete korraldus

Riigikontroll esitas Rahandusministeeriumile arvamuse avaldamiseks "Infotehnoloogia süsteemide, tarkvaratoodete ja –teenuste hangete korraldus" kontrollaruande eelnõu. Aruande eelnõus esitatakse lisaks kõnealuste hangete analüüsile muuhulgas ka ettepanekud keskkonna-, majandus- ja kommunikatsiooni ning põllumajandusministrile meetmete rakendamiseks nimetatud hangete planeerimise ja ettevalmistamise parendamiseks ning soovitus kasutada hangete korraldamisel senisest rohkem Riigi Infosüsteemide Arenduskeskuse (edaspidi RIA) nõuandeid. Käesoleva kirjaga edastame Teile Rahandusministeeriumi seisukohad kontrollaruande eelnõu kohta.

Infotehnoloogia (edaspidi IT) riigihangete korraldamine on seotud raha planeerimisega asutuste eelarvetesse nendeks kuludeks. Kui tehakse vigu riigihangete tingimuste sõnastustes ja taotlushinna määramises, on puudulikult koostatud ka eelarvetaotlused IT arendusprojektide rahastamiseks. Sageli puuduvad kalkulatsioonid ning reeglina ei ole koostatud valitsemisala IT arengukavasid, mis on aluseks IT kulude planeerimisel.

Vabariigi Valitsuse kokkuhoiuprogrammi lähteülesandes märgitud IT-alased suunised tuleb ellu viia läbi eelarveprotsessi ning peavad kajastuma ministeeriumide koostatavates eelarvestrateegia lähtealustes.

Rahandusministeerium toetab ideed, et RIA osutaks riigiasutustele riigihangete korraldamisel igakülgset abi. Peame otstarbekaks süsteemanalüüsi tegemist (sh projekti elutsükli kulu-tulu arvestuse koostamist) enne riigihanke läbiviimist.

Oleme soovitanud ministeeriumidel IT infrastruktuuri soetamist kasutusliisingu korras ning valitsemisala riist- ja valmistarkvara hangete konsolideerimist või tsentraalset korraldamist.

Riigieelarve IT kulude hindamiseks on moodustatud ekspertiisi ja järelevalvekomisjon, kes vaatab läbi ja annab hinnangu riigiasutuste IT kulude taotlustele. Komisjon ei ole aga suutnud hinnangut kulude kohta anda õigeaegselt. 2004. a eelarve taotluste kohta esitas komisjon oma arvamuse alles 30. juulil, kui läbirääkimised ministeeriumidega olid juba lõppenud. Komisjon peaks tööd taotlustega alustama kevadel (veebruaris-märtsis), töötama välja sobiva vormi ja nõuded projektide hindamiseks, arvestusega, et komisjoni seisukoht jõuaks Rahandusministeeriumini eelarvestrateegia koostamise ajaks.

Toetame ettepanekut kajastada IT arendusprojekte eelarves projektipõhiselt ning võimalusel püüame seda valdkonda korrastada juba 2005. a. riigieelarve koostamisel. Eesmärgiks on minna järkjärgult üle

Suur-Ameerika 1
15006 Tallinn

Reg. kood 70000272

Telefon: (0) 611 3558
Faks: (0) 696 6810
http://www.fin.ee

E-post: info@fin.ee
kantselei@fin.ee

Kuupäev 15.03.04 Reg nr 2-7.1-TR/04/189-2

projektipõhisele kuluarvestusele, mis tähendab eelarveklassifikaatoris vastavate projektikoodide süsteemi juurutamist, et jälgida projekti kulgu tema elluviimisel.

Rahandusministeerium ei saa aga nõustuda eksperthinnangus toodud ettepanekuga käsitleda IT arendustöid ühtse piirsummana, mis oleks algfaasis eraldatud ministeeriumi valitsemisala eelarve kogupiirsummast. Väljapakutud skeemi korral kaoks ministeeriumitel seos ning kontroll oma arengukavades ettenähtud tulemusvaldkondade eesmärkidega.
Rahandusministeeriumi seisukoht on, et kõikide kulude taotlused tuleb esitada üldises korras koos ministeeriumi valitsemisala eelarve projektiga lähtuvalt eelarve strateegiast ja arengukavadest. Peame otstarbekaks, et Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium annab ministeeriumide eelarvetaotlustes kavandatud infotehnoloogia kuludele oma eksperthinnangu, mida Rahandusministeerium arvestab eelarve projekti menetlemisel.

Nõustume üldjoontes Riigikontrolli ettepanekutega (arvamuse eelnõu ptk 3) eelnõus nimetatud hangete planeerimise ja ettevalmistamise osas.
Riigihangete seaduses (edaspidi *RHS*) on reguleeritud standardite (sh tehnilise tunnustuse, üldlevinud tehnilise kirjelduse, tehnilise normi jne) kasutamine riigihanke tehnilise kirjelduse koostamisel. RHS sätestab, et riigihanke korral, mille maksumus on võrdne RHS § 16 lg 1 ja 2 sätestatud rahvusvahelise piirmääraga või ületab seda, on ostja kohutatud koostama RHS § 26 lg 1 ja 2 nimetatud tehnilise kirjelduse RHS § 27 lg 1 ja 1^1 eelpool viidatud standardi alusel. Selle kohaselt on riigiasutus kohustatud standardi alusel koostama tehnilise kirjelduse teenuse ostmiseks, mille maksumus ületab 130 000 SDRi (ligikaudu 2,4 mln krooni).

Kuigi RHS annab ostjale suunised standardite kasutamiseks tehnilise kirjelduse koostamisel riigihangete korral, mille maksumus on võrdne või ületab rahvusvahelist piirmäära, ei piira see ostja õigust kasutada standardeid riigihanke ettevalmistamisel, ega ka tehnilise kirjelduse koostamisel riigihanke korral, mille maksumus jääb alla rahvusvahelist piirmäära.

Vastavalt RHS § 10 lg 2 on ostjal õigus volitada teisi isikuid teostama pakkumismenetlusega seotud toiminguid. Sellest tulenevalt on eelnõus nimetatud ministeeriumidel soovi korral õigus küsida muuhulgas arvamust riigihanke objektide tehniliste tingimuste, taotlejate ja pakkujate kvalifitseerimise tingimuste ning pakkumiste hindamiseks kasutatavate kriteeriumide (sh rahaliste ja mitterahaliste) kohta pädevalt isikult (nt Riigi Infosüsteemide Arenduskeskus).

Ostjal on õigus oma riigihangete alast tegevust, lisaks RHS-s sätestatule, täiendavalt reguleerida, kehtestades näiteks vajalikke protseduurireegleid, juhiseid jne.

Kuigi ostja võib volitada riigihankega seotud toiminguid tegema teisi isikuid, ei saa tulenevalt Euroopa Liidu riigihangete direktiivide põhimõtetest piirata seadusega ostja riigihangetega seotud toimingute tegemise vabadust. See tähendab, et ostjat ei saa seadusega kohustada näiteks kooskõlastama oma riigihangete alast tegevust kolmandate isikutega. Samuti ei saa ostjaid kohustada riigihankeid konsolideerima (ühiselt korraldama).

Lugupidamisega

Taavi Veskimägi
Minister

Aare Järvan
Kantsler

Kaidi Meristo 6 113 423 kaidi.meristo@fin.ee
Märt Kiisel 6 113 284 mart.kiisel@fin.ee
Meelis Steinberg 6 113 251 meelis.steinberg@fin.ee

KESKKONNAMINISTEERIUM

Hr Jüri Kõrge
Peakontrolör
Riigikontroll
Narva mnt 11a
15013 TALLINN

Teie: 09.02.04 nr 2-7.1-TR/04/187
Meie: 16.03.04 nr 5-5/1183

Seisukohad kontrolliaruande eelnõule „Infotehnoloogia süsteemide, tarkvaratoodete ja -teenuste hangete korraldus"

Keskkonnaministeerium tutvus põhjalikult Teie poolt esitatud kontrolliaruandega. Esitame meie järeldused ja ettepanekud aruandele.

Kontrolliaruande eelnõus p 1.3. (Keskkonnaministeeriumi kalanduse infosüsteemi riigihange) osas peame vajalikuks täpsustada ja täiendada järgmist:

- Hankes osalenud edukaima pakkuja ja Keskkonnaministeeriumi (KKM) vahel kujunesid vaidlusobjektiks hankelepingu tingimused- nimelt venitas pakkuja hankelepingu sõlmimisega, leides, et kogu KKM poolt tellitava infosüsteemi autoriõigused (sh süsteemi omandiõigus) peavad valmides kuuluks ainult talle. See tähendanuks seda, et riigieelarve summade eest väljatöötatud infosüsteem kuulub selle väljatöötajale.
- Pakkuja püüdis hankes kasutada varem välja töötatud süsteemi moderniseerimist, mis võimaldas tal saada hinnadumpinguga hanke võitjaks.
- Ministeeriumi esialgne hinnang hanke maksumuse osas osutus hiljem õigeks, kuna samade vahendite eest valmis peale hanke tühistamist Keskkonnaministeeriumi Info- ja Tehnokeskuse poolt hanke objektiks olnud infosüsteem.
- Ministeerium otsustas loobuda hankelepingu sõlmimisest, sest lepingu läbirääkimised ei viinud tulemusteni ning oli alust arvata, et pakkujal puudus tegelik tahe lepingu sõlmimiseks. Käesoleval ajal on asi menetlemisel kohtus.

Kontrolliaruande punkt 1.4 (Keskkonnaregistri detailanalüüs) puhul täpsustame, et tegevuskava keskkonnaregistri väljatöötamiseks ei olnud küll koondatud ühtseks dokumendiks, kuid olemas olid suunised töö läbiviimiseks, mis oli sätestatud järgmistes õigusaktides:

- Vabariigi Valitsuse korraldus "Keskkonnaregistri volitatud töötleja määramine" (RTL 2003, 67, 980),
- keskkonnaministri määrus "Rahvusvahelise lepinguga määratud andmevahetuse täpsustatud kord" (RTL 2003, 87, 1274),
- keskkonnaministri määrus "Keskkonnaregistri avalikult kasutatavate andmete paberkandjal avalikustamise maht ja kuju" (RTL 2003, 87, 1274),
- keskkonnaministri määrus "Keskkonnaregistri pidamise täpsustatud kord" (RTL 2003, 87, 1273),
- keskkonnaministri määrus "Keskkonnaregistrist andmete väljastamise taotluse vorm" (RTL 2003, 87, 1272).

Keskkonnaregistri detailanalüüsi tulemuslikuks hankeks oli vaja koostada mitmeid õigusakte ja see võttis rohkem aega kui oli arvestatud (õigusaktide eelnõude menetlemist on raske täpselt ajaliselt planeerida).

Toompuiestee 24
15172 TALLINN

telefon 626 2802
faks 626 2801

e-post: min@ekm.envir.ee
Reg. nr 70001231

RIIGIKONTROLL
Kuupäev 17.03.04 Reg.nr 2-7.1-TR/04/187-2

Kommenteeritud riigihanke „ Keskkonnaregistri detailanalüüs" puhul oli tegemist infosüsteemi hanke eeluuringu teostamisega, alles peale selle töö teostamist alustati konkreetse hanke korraldamist.

Pakkujate hankemaksumuste mitmekordsete erinevuste osas leiame, et põhjuseks saab siin olla see, et osa pakkujaid suhtusid pealiskaudselt pakkumiste koostamisse ning ei töötanud läbi pakkumise kutse dokumente ja selle aluseks olevaid materjale (siinkohal: keskkonnaregistri seadus, keskkonnaregistri eeluuring). Oli näha, et mõned pakkumised olid koostatud nn *„copy-paste"* meetodit kasutades.

Kontrolliaruande p 2.1. nõustume, et hanke eelplaneerimine tagab hanke eduka läbiviimise. KKM on nimetatud küsimuse lahendanud uues *riigihangete läbiviimise korras*, mis on kinnitatud ministri 10.02.04 käskkirjaga nr 98. Nimetatud korras on seatud hanke eest vastutavatele isikutele (sh ka vastavale komisjonile) kohustused, mis peavad olema esitatud enne hankemenetluse alustamist. Iga aasta alguses koostatakse ministeeriumi riigihangete plaan. Selleks peavad hanke läbiviijad täitma vastava vormi ja esitama hanke läbiviimise põhjenduse.

Oleme seadnud ülesandeks hanke pakkumise kutse dokumentides esitada juba hankelepingu vorm, kus on näidatud ajaplaan, maksetingimused jt lepingu olulised tingimused.
Selliste nõuete täitmine hanke planeerimise staadiumis aitab parandada hankemenetluse läbiviimise kvaliteeti.
Täiendavalt peame vajalikuks märkida, et vajadus eraldi dokumendi -hanke tegevuskava kohta pole igakord vajalik, kuna ministeeriumite iga-aastane tegevuskava ja kasutatavad rahalised vahendid määratakse juba eelarve taotluste menetlemise ja riigieelarves eraldatud raha jaotamise käigus. Need tegevused arutatakse läbi KKM infokomisjonis ja eelarvekomisjonis ning detaileelarve kinnitatakse ministri poolt.

Nendime, et auditi lõppauande eelnõus täheldatud riskid pole mitte omased ainult IT süsteemi, tarkvara ja riistvara hangetele, vaid need on omased kõikidele hangetele. Seetõttu on asjakohatu ka väide (lk 12 eelviimases reas), et *„hankeid kavandades ei arvestatud võimalusi, et pakkumismenetluse käigus esitatakse vaidlustusi ...*"
Pigem - mida suuremad on hangete maksumused, seda tõenäolisem on, et esitatakse ebapädevaid pakkumisi (hind alla tegeliku hinna, pakkujal puuduvad vajalikud ressursid sh ka oskusteave ning kogemused töö teostamiseks) ja seda suurem tõenäosus on, et esitatakse vaidlustusi.
Käesoleval ajal kehtiva riigihangete seaduse kohaselt on raskendatud teiste hindamise kriteeriumite esitamine (peale hinna), seetõttu tuleb välistada ebapädevad pakkujad just kvalifitseerimise ja pakkumiste vastavaks tunnistamise etapis. Pakkumise reaalset kvaliteeti objektiivselt hinnata on keeruline- reeglina selgub see alles peale töö teostamist.

Aruande lk 13 teise lõike osas -KKM hankele hinnangu andmisel, EI OLE ministeerium leidnud, *„et hanke objektiks olnu tuleks ja saaks väga hästi luua suurema infosüsteemi osana"*.
Ministeeriumil puudus teine võimalus- Vabariigi Valitsuse 31.03.03 määruse nr 104 „Kalapüügiga seonduvate andmete esitamise kord" kohaselt pidi kalanduse infosüsteemi rakendatama juba 01.01.2004. Hankelepingu läbirääkimised käisid veel märtsis-aprillis 2003, kuigi hankemenetlus (alates hanke väljakuulutamisest kuni edukaks tunnistamiseni) oli läbi viidud minimaalselt lühikese ajaga. Hanke lähteülesanne telliti vähempakkumise teel, kus osales neli firmat.
Alles peale töö teostamist selgus, et töö teostamine KKM Info-ja Tehnokeskuse poolt oli olnud odavam ning ka kvaliteetsem töö.

KKM IT osakond pidas vajalikuks märkida, et Teie seisukohad on rakendatavad siiski vaid süsteemse lahenduse hankimise või arendamise hanget osas. Nimetatud probleeme ei teki riist- ja tarkvarahangete läbiviimisel. Keskkonnaministeerium on edukalt kasutanud (vt lk 6) hangete

läbiviimisel Riigi Infosüsteemide Arenduskeskuse (RIA) ja tema eelkäijate abi.

Kokkuvõtteks leiame, et Teie poolt läbiviidud auditi lõpparuandes on peaaegu ammendavalt välja toodud riigihangete käigus tekkivad riskid (lk 5-6, R. Harjo ekspertarvamus) ja ettepanekud nende maandamiseks. Leiame, et aruanne omab laiemat rakendust - dokument on kasutatav iseseisva juhendina hangete läbiviimisel.

Täname asjalike märkuste ja ettepanekute eest!

Lugupidamisega

Villu Reiljan
Minister

Vahur Eenmaa 62 62 830
Tiina Mitt 62 62 885

PÕLLUMAJANDUSMINISTEERIUM

Hr Jüri Kõrge
Riigikontroll

Teie 09.02.2004 nr 2-7.1-TR/04/188
Meie 11 .03.2004 nr 1.5-3/961-1

Infotehnoloogia süsteemide, tarkvaratoodete ja -teenuste hangete korraldus

Lugupeetud härra Jüri Kõrge

Käesolevaga saadame Teile Põllumajandusministeeriumi seisukohad Riigikontrolli auditi eelnõu "Infotehnoloogia süsteemide, tarkvaratoodete ja –teenuste hangete korraldus" kohta.
Peame vajalikuks juhinduda IT süsteemide, tarkvaratoodete ja –teenuste hangete korraldamisel Eesti standardist EVS-ISO/IEC 12207:1998 "Infotehnoloogia. Tarkvara elutsükli protsessid". Samas oleme seisukohal, et standardi jälgimisest on kasu maksimaalne siis, kui seda teeb samuti IT süsteemi tarkvaratoote või –teenuse pakkuja.
Nõustume ettepanekuga, et hanke kavandamisel peab juhinduma nii konkreetse valdkonna arengukavast, kui ka pikemaajalistest hangete kavadest. Siinkohal peab mainima, et kavade elluviimine sõltub suuresti rahastamisest ja selles valdkonnas tunnetame pikemaajalise nägemuse puudumist ning ebakindlust. Eeltoodu tõttu on kavade järgimine pikemas perspektiivis raskendatud, kuid kindlasti on kavad vajalikud.
Hanke läbiviimise kava vajadus on põhjendatud ning tulevikus on plaanitud enne hanke väljakuulutamist ka mainitud kava koostada.
Keerulisemate hangete korral tunnetame vajadust välise abi järele ning nõustume Riigikontrolli seisukohaga, et ministeerium ja tema valitsemisala riigiasutused peaksid keerulisemate hangete korral küsima Riigi Infosüsteemide Arenduskeskuse arvamust nii tehniliste- ja kvalifitseerimistingimuste kui ka mitterahaliste hindamiskriteeriumite kohta.
Saadetud eelnõu lisas 3 toodud audiitori R. Harjo arvamus kajastab meie nägemusel olulisi IT hangete eripärasid ning soovitused infosüsteemide arenguriskide maandamiseks sisaldavad arvestatavaid ettepanekuid. On hea tõdeda, et juhitakse tähelepanu rahastamise probleemidele antud valdkonnas.
Käesoleval aastal on Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium alustanud andmete kogumist 2005. aasta IT projektide kohta. Oleks positiivne, kui Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi riigi infosüsteemide osakonna arvamus 2005. aasta IT projektide kohta jõuaks Rahandusministeeriumisse ning nendega arvestataks. Kindlasti aitaks arendusprojekti kohane hierarhiline kulukood paremini IT projekti kulusid jälgida.
Vajalike ettevalmistustööde läbiviimine peaks jääma iga asutuse enda vastutusel korraldada, sest siinkohal täiendava MKM-i riigi infosüsteemide osakonna poolne kontroll ei pruugi osutuda otstarbekaks. Üle 1 mln kroonise maksumusega projektide

RM 023449

16.03.2004 2-7.1-TR/04/188

Lai 39/41
15056 TALLINN

Telefon 625 6107
Faks 625 6200

Reg nr 70000734
E-mail pm@agri.ee

puhul võib RIA poolne järelvaataja aidata kaasa projekti edukale lõpetamisele ning eelarve piiridesse jäämisele.
Riistvara ja tarkvara RIA poolne hindamine ning piirhinna määramine aitaks Põllumajandusministeeriumi nägemusel hoida kokku nii aega kui raha, mis kulub standardsete IT vahendite ostmisele.
Hr R. Harjo ettepanekutest ei selgu nende riigi tasandil teadvustamise meetodit. Mõistame, et see ei olnud auditi eesmärk kuid leiame, et IT-alaste riigihangete eripära vajab laialdasemat arutelu ka riigi tasandil. Oleme nõus tõstatud probleemide lahendamisvariantide leidmisel osalema.

Lugupidamisega

Tiit Tammsaar
Minister

Ants Nõo
Kantsler

Jaanus Kuusler 625 6111

LL 006639

Reg nr 01073886